



European Network of Councils  
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils  
de la Justice (RECJ)

### **Stanovisko Výkonnej rady Európskej siete súdnych rád k situácii v Poľsku**

Výkonná rada ENCJ zostala zdesená, keď sa dozvedela, že obe komory poľského parlamentu schválili minulý týždeň dve reformy, ktoré boli za posledný rok tak ostro kritizované. Rovnako minulý týždeň prešiel parlamentom zákon, ktorý postihuje aj zloženie Najvyššieho súdu Poľska.

Prvý zákon, ktorý schválil parlament sa týka poľskej súdnej rady. Tento zákon analyzovala 30. januára 2017 aj Výkonná rada ENCJ. Závěry, ktoré z analýzy vyplývajú a na ktoré výkonná rada poukázala sú nasledovné: pri tvorbe reformy neboli na konzultáciu prizvaní poľskí sudcovia; reforma zahŕňa aj skončenie mandátu členov poľskej súdnej rady; menovanie členov súdnej rady Poľska po novom nie je v súlade s odporúčaniami a štandardami, ktoré prijala ENCJ; vytvorenie dvoch komôr v rámci poľskej súdnej rady (prvá komora zložená z 15 členov a kreovaná poľským parlamentom, druhá komora zložená zo 6 členov delegovaných parlamentom, ministra spravodlivosti Poľska, zástupcu prezidenta republiky, predsedu Najvyššieho súdu Poľska a predsedu Najvyššieho správneho súdu Poľska); na prijímanie rozhodnutí poľskej súdnej rady bude podmienené súhlasom oboch komôr, pričom každá z nich bude o rozhodnutí hlasovať samostatne. Zo záverov vyplýva, že reformou umožnia politikom, aby významnou mierou ovplyvňovali výber a menovanie sudcov v Poľsku.

Druhý zákon oprávňuje ministra spravodlivosti Poľska odvolať ktoréhokoľvek predsedu súdu a nahradiť ich a to do 6 mesiacov od účinnosti nového zákona.

Tieto zákony spôsobujú eróziu nezávislosti poľskej justície a majú nezvratný dopad aj na právny štát v Poľsku.

Naviac, návrh zákona predstavený 12. júla 2017 zahŕňa rozpustenie súčasného Najvyššieho súdu Poľska tým, že upravuje vek odchodu do dôchodku a dáva ministrovi spravodlivosti právomoc ľubovoľne rozhodnúť, ktorí zo sudcov najvyššieho súdu zostane aktívnym sudcov.

Výkonná rada ENCJ považuje súčasnú situáciu za veľmi vážnu.

Na svojom poslednom valnom zhromaždení prijalo toto zhromaždenie v júni 2017 Parížsku deklaráciu, ktorá zahŕňa aj nasledovné stanovisko:

*„ plánovaná reforma súdnictva v Poľsku naďalej vyvoláva obavy, nakoľko môže závažne ohroziť trojdelenie moci, čo je základom pre udržanie právneho štátu. ENCJ opätovne zdôrazňuje, že základnou požiadavkou na zachovanie a posilňovanie vzájomnej dôvery medzi justičnými orgánmi v EÚ je nezávislosť, kvalita a účinnosť súdnych systémov a rešpektovanie zásad právneho štátu“.*

Rovnako vážne vnímajú situáciu v poľskom súdnictve aj ostatné európske súdne rady. V posledných mesiacoch prijali mnohé z nich podporné stanoviská, menovite súdne rady Bulharska, Belgicka, Chorvátska, Grécka, Írska, Talianska, Litvy, Lotyšska, Holandska, Portugalska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Španielska, Anglicka a Walesu a Škótska.

Je nevyhnutné, aby vlády rešpektovali nezávislosť súdnictva. demokratický systém založený na právnom štáte môže fungovať len vtedy, ak sudcom bude zaručená ich nezávislosť. Tak ako je vyjadrené v Parížskej deklarácii prijatej na valnom zhromaždení ENCJ v Paríži ako aj v predchádzajúcom stanovisku Výkonnej rady ENCJ, nezávislosť súdnej moci je najdôležitejšia pri budovaní vzájomnej dôvery medzi európskymi súdnymi systémami. Nezávislosť súdnictva hrá centrálnu úlohu pri zabezpečovaní právneho štátu nielen v konkrétnej krajine, ale aj s ohľadom na rešpektovanie práva Európskej únie.

v Bruseli, 17. júla 2017